

[Strona Główna](#) > [Szkozenia, Sieci Sądowe I Agencje](#) > [Austria](#)

Szkolenie wstępne sędziów i prokuratorów w Unii Europejskiej

Autor treści:

Austria

Austria

Opis ogólny

Austriacki wymiar sprawiedliwości odpowiada za szkolenie wstępne sędziów sądów powszechnych i prokuratorów. Poniższe wyjaśnienia odnoszą się wyłącznie do przedstawicieli tych zawodów prawniczych.

Etap szkolenia wstępnego dla sędziów i prokuratorów w Austrii jest obowiązkowy, a za jego organizację oraz przebieg odpowiadają prezesi czterech wyższych sądów krajowych (w Wiedniu, Grazu, Linzu oraz Innsbrucku). W Austrii, inaczej niż w niektórych krajach, nie ma konkretnej instytucji kształcącej sędziów, lecz stosuje się podejście zdecentralizowane.

Aplikanci sędziowski i prokuratorzy odbywają to samo czteroletnie szkolenie wstępne; na tym etapie nie ma specjalizacji.

Podstawowe elementy szkolenia szczegółowo opisano w [ustawie o służbie sędziowskiej i prokuratorzkiej](#) oraz w [rozporządzeniu w sprawie szkolenia aplikantów sędziowskich](#).

O szczegółowym modelu i programie szkolenia wstępnego decydują prezesi czterech wyższych sądów krajowych.

Na dzień 1 lipca 2021 r. w Austrii było 180 aplikantów sędziowskich i prokuratorzskich.

Dostęp do szkolenia wstępnego

Po ukończeniu studiów prawniczych każdy absolwent może odbyć siedmiomiesięczną praktykę w sądzie, która jest warunkiem wykonywania w przyszłości „klasycznego” zawodu prawniczego (tj. zawodu sędziego, prokuratora, adwokata lub notariusza). Wraz z wnioskiem o przyjęcie na praktykę w sądzie kandydaci muszą złożyć oświadczenie, czy ubiegają się o przyjęcie do sądowej służby przygotowawczej (tj. by zostać sędzią lub prokuratorem). W pewnych okolicznościach można złożyć oświadczenie z mocą wsteczną.

Procedurę naboru do sądowej służby przygotowawczej przeprowadza właściwy wyższy sąd krajowy w zależności od miejsca zamieszkania kandydata.

Praktyka w sądzie obejmuje trwające od dwóch do trzech miesięcy skierowania do różnych sądów powszechnych, które zajmują się sprawami cywilnymi i karnymi.

Po ukończeniu pierwszego skierowania kandydat musi przystąpić do egzaminu przed prezesem właściwego sądu rejonowego z zakresu przedmiotów objętych skierowaniem. Jeżeli kandydat zda egzamin, może uczestniczyć w kolejnym etapie procedury naboru.

Drugi etap składa się z dwóch egzaminów pisemnych z zakresu prawa cywilnego i karnego, polegających na sporządzeniu projektu orzeczenia na podstawie prawdziwych akt sądowych. Każdy z tych egzaminów trwa pięć godzin. Projekty orzeczeń podlegają ocenie sędziów lub prokuratorów, którzy prowadzą szkolenie wstępne.

Kandydaci, którzy pomyślnie ukończyli drugi etap, przechodzą do trzeciej części obejmującej cztery egzaminy ustne (z prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa karnego i postępowania karnego), również składane przed sędziami prowadzącymi szkolenie wstępne.

Wszystkich kandydatów, którzy pomyślnie przeszli wcześniejsze etapy wyboru, zaprasza się na rozmowę kwalifikacyjną z udziałem prezesa właściwego wyższego sądu krajowego, a także przedstawiciela prokuratury generalnej oraz przedstawiciela Stowarzyszenia Sędziów Austriackich.

Następnie prezes wyższego sądu krajowego przekazuje do Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości nominacje kandydatów w oparciu o wyniki procedury wyboru oraz znormalizowane pisemne oceny sporządzone przez sędziów odpowiedzialnych za szkolenia w trakcie skierowania do poszczególnych sądów.

Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości zaprasza nominowanych kandydatów na ostateczną rozmowę kwalifikacyjną.

Federalny Minister Sprawiedliwości mianuje wybranych kandydatów na aplikantów sędziowskich i prokuratorskich.

Do wszystkich wspomnianych wyżej egzaminów oraz rozmów można podejść tylko raz. Cała procedura naboru trwa około 14 miesięcy.

W razie potrzeby, do ubiegania się o wolne stanowisko aplikanta sędziowskiego można zaprosić osoby, które ukończyły szkolenie adwokackie. Muszą oni ukończyć zmodyfikowane szkolenie wstępne i zdać egzamin uzupełniający.

Forma i treść szkolenia wstępnego

Czteroletnie szkolenie wstępne polega na praktyce zawodowej. Oznacza to, że aplikantów sędziowskich i prokuratorskich kieruje się do sądu lub prokuratury na dowolnym etapie szkolenia wstępnego.

Ich podstawowym obowiązkiem jest wspieranie prowadzącego szkolenie sędziego lub prokuratora w sporządzaniu orzeczeń sądowych, prowadzeniu rozpraw, reprezentowaniu prokuratury podczas rozpraw itp., pod nadzorem tego sędziego lub prokuratora.

Skierowania te trwają od dwóch do czterech miesięcy i odbywają się w sądach wszystkich instancji (tj. w sądach rejonowych, krajowych, wyższych sądach krajowych itp.), w prokuraturze, a także w kancelariach prawnych.

Oprócz skierowań sądowych wszyscy aplikanci sądowi i prokuratorscy odbywają dwutygodniowe skierowania do organizacji ochrony ofiar oraz trzytygodniowe skierowanie do zakładu karnego.

Muszą oni ukończyć szkolenie teoretyczne obejmujące prawo cywilne, karne, rodzinne, prawo UE, prawo administracyjne i konstytucyjne, a także nabyć umiejętności związane ze sprawowaniem urzędu sędziego oraz umiejętności cyfrowe itp.

Ponadto aplikanci sędziwscy i prokuratorscy mają obowiązek ukończyć zajęcia z zakresu praw człowieka i praw podstawowych, a także historii austriackiego wymiaru sprawiedliwości.

Zajęcia teoretyczne obejmują prezentacje, prace w grupach, warsztaty itp. Jeśli chodzi o kwestie prawne, rolę patronów koordynatorów pełnią zwykle sędziowie i prokuratorzy. Szkolenia z zakresu umiejętności miękkich prowadzą głównie eksperci z danej dziedziny.

Oprócz krajowego programu szkoleń zachęca się aplikantów sędziowskich i prokuratorskich do udziału w szkoleniach międzynarodowych, takich jak te organizowane przez EJTN i ERA.

Zakończenie szkolenia wstępnego oraz uzyskanie kwalifikacji

W ciągu ostatnich czterech miesięcy szkolenia wstępnego odbywa się egzamin końcowy (art. 20 RStDG, zob. link w sekcji Opis ogólny). Składa się on z dwóch egzaminów pisemnych (z prawa cywilnego i karnego), a zadaniem aplikanta jest sporządzenie po jednym orzeczeniu na podstawie prawdziwych akt sądowych; termin na napisanie

obu orzeczeń wynosi dziesięć godzin. Egzamin końcowy składa się także z części ustnej przed komisją, w której zasiada czterech sędziów/prokuratorów (jednym z nich jest prezes właściwego wyższego sądu krajowego) oraz jeden adwokat. Egzamin ustny obejmuje prawo karne, prawo karne procesowe, prawo cywilne, prawo cywilne procesowe, prawo handlowe, prawo konstytucyjne, prawa człowieka i prawa podstawowe, podstawy prawa administracyjnego, prowadzenie rozpraw, prawo służby publicznej oraz prawo europejskie. Egzamin ustny jest niejawnym i trwa co najmniej dwie godziny. Egzamin można powtórzyć jeden raz.

Po złożeniu egzaminu końcowego i zakończeniu czteroletniego szkolenia aplikanta można mianować na sędziego lub prokuratora. W tym celu aplikant musi ubiegać się o wolne stanowisko. Jedna lub dwie komisje (odpowiednio do stanowiska, o które aplikant się ubiega) składające się z sędziów, których grono sędziowskie wybiera spośród siebie, sporządzają listę rankingową wszystkich kandydatów na podstawie ich kwalifikacji na wybrane stanowiska. Komisja przedkłada Federalnemu Ministrowi Sprawiedliwości listę trzech najlepszych kandydatów na wolne stanowisko, a na jej podstawie Minister mianuje nowego sędziego lub prokuratora.

■ Ostatnia aktualizacja: 19/05/2026

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.